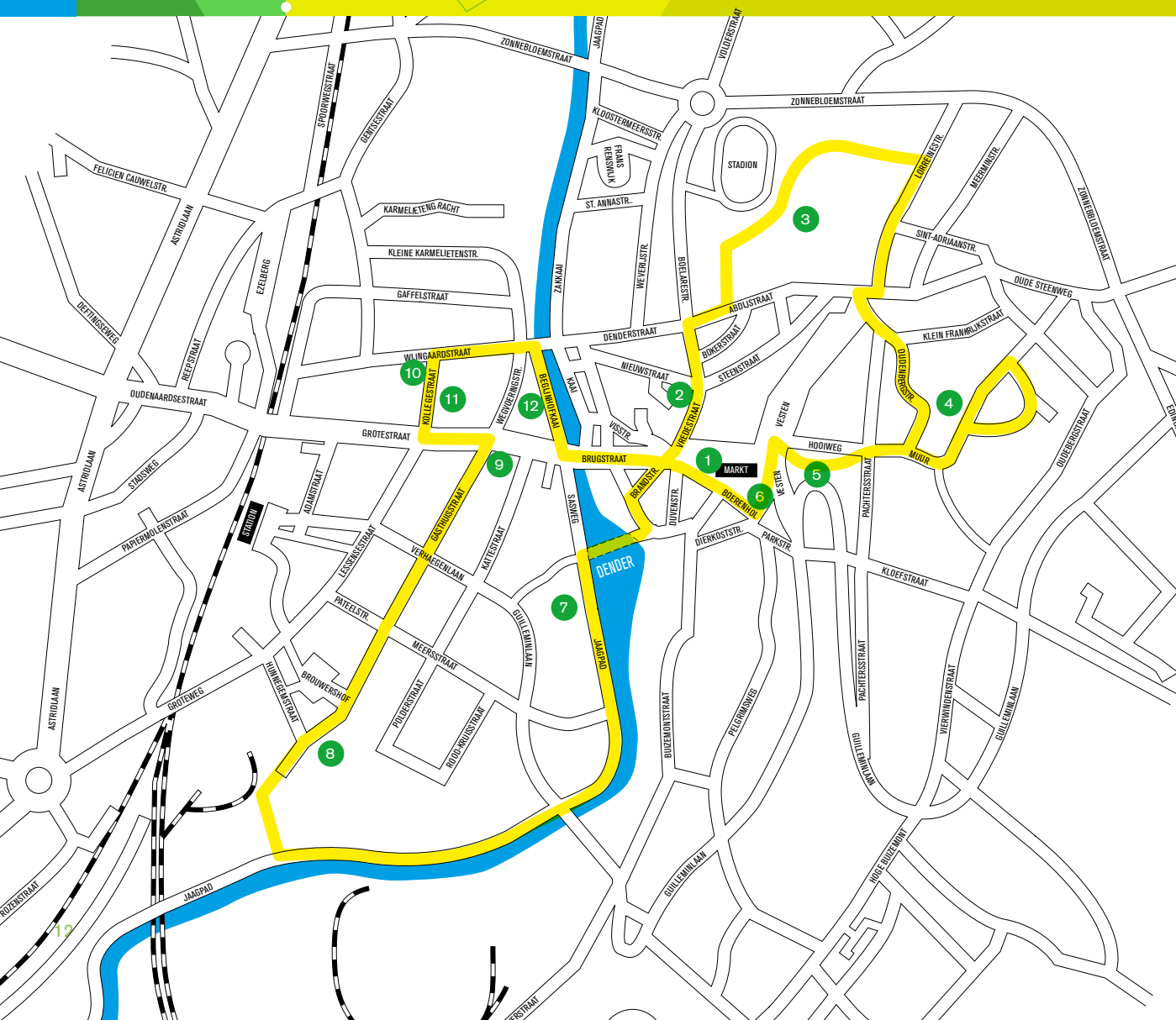

Tips voor een stadswandeling

1 De Markt

Op de Markt springen **het Stadhuis** en de **Sint-Bartholomeuskerk** in het oog. Vóór het Stadhuis staat de **Marbol** (marktbron), de enig overgebleven gotische fontein in Oost-Vlaanderen. Daarnaast staat **Manneken-Pis**, onverstoorbaar plassend. Het zijn twee getuigen van het ondergrondse bronwaternet dat de stad vroeger van drinkwater voorzag. Dit Manneken-Pis werd gemaakt in 1459 en is precies 160 jaar ouder dan zijn beroemde broertje uit Brussel.

In de voormalige lakenhalle onder het stadhuis is De Permanensje gevestigd, het Toeristisch infokantoor Stad en Streek. Naast de troeven van Geraardsbergen (de bekende 3 M's, namelijk Muur, Mattentaart en Manneken-Pis) kunnen bezoekers er kennismaken met de recreatiemogelijkheden, het culturele erfgoed en de natuur van de Vlaamse Ardennen, de regio waarvan Geraardsbergen de uitgelezen toegangspoort is.

De **Sint-Bartholomeuskerk** bezoeken loont absoluut de moeite. Ze is eeuwenoud en werd een aantal keren verbouwd. Barok domineert in het aanzicht. De fraai beschilderde muren van Louis-Bert de l'Arbre in het koor en het grote orgel zijn blikvangers.

Een ander opmerkelijk gebouw op de Markt is de 'Liberale Kring', ook bekend als de 'Cerkel'. Dit voormalig bankhuis is gebouwd in empirestijl, zowel het interieur als het exterieur, en is versierd met de emblemen van handel, overvloed en scheepvaart. Sinds 2014 is het merendeel van de collectie kostuumpjes van het Manneken-Pis er ondergebracht. Deze is te bezichtigen in het weekend tussen 14 en 17 uur of mits begeleiding van een gids.

Aan de andere kant van het marktplein (tegenover de kerk), vind je het Visstraatje, verscholen tussen twee huizen. Het Y-vormige straatje loopt rechts naar omhoog en daar staan nog enkele middeleeuwse huizen.

2 De Vredestraat

De Vredestraat is waardevol op architecturaal gebied. Het Ideeënhuis, nummer 20, heeft een classicistische gevel en een authentieke 18e-eeuwse

vitrine, maar het is ouder en dateert uit de middeleeuwen. Er zijn allerlei sporen te herkennen van vroegere bewoning en verbouwingen. Wie geluk heeft kan er eventjes binnenlopen en zich laten rondleiden. De gevels in de buurt zijn in verschillende stijlen opgetrokken. Kijk naar boven en steek af en toe de straat over.

Je ontdekt huizen met geglazuurde tegels uit het begin van de 20ste eeuw (nummers 16-18) en een art nouveauhuis aan de andere kant van de straat (nummer 11) van architect J. Persoons.

Het **Huis der Lombarden**, nummer 45, is een classicistisch herenhuis, net zoals het Ideeënhuis. Veelal zijn de huizen ouder en werd vooral de gevel vernieuwd.

3 De Sint-Adriaansabdij en het Abdijpark

De site van de Sint-Adriaansabdij en park bereik je via de parking aan de Abdijstraat.

De Sint-Adriaansabdij heette oorspronkelijk de Sint-Pietersabdij (1096). Toen er in de 12e eeuw de relikven van Sint-Adriaan werden ondergebracht, veranderde ze van naam en werd ze een bedevaartsoord met Europese uitstraling.

Bezienswaardigheden zijn het Abtenhuis (Prelaatsgebouw), het Koetshuis met de duiventoren en de IJskelder, nu een beschermde locatie voor vleermuizen.

Ook het Poortgebouw verdient bijzondere aandacht. Op verschillende plaatsen zijn nog resten te zien van de oorspronkelijke abdij en kerk.

De site, met glooiend abdijpark, parkvijver, speeltuin en arboretum, wordt kortelings volledig heraangelegd. Via het poortje aan de bovenkant van het park kom je in het Lorreinestraatje.

4 De Muur en de Oudenbergkapel

Het is een goed idee de beklimming van de Muur te starten op het hoogste punt van de mooi gerenoveerde Vesten. De beklimming van de Oudenbergstraat en Kapelmuur moet elke bezoeker gewoon zelf even ondervinden. Eenmaal de Muur en de Kapelmuur overwonnen, kom je boven op de Oudenberg bij de neobaroque Onze-Lieve-Vrouwkapel. In 1905 werd de kapel door een groter exemplaar met koepeldak vervangen. In 1955 werd een beiaard toegevoegd. Bij de oriëntatietafel op de heuveltop achter de kapel kan je bij helder weer de hele streek zien. Wellicht werden hier al eeuwenlang zonneoffers gebracht, vroege voorlopers van de actuele Tonnekensbrand.

5 Grupellopark

Het Grupellopark, met het imposante vergulde Heilig-Hartbeeld, is het steilste

park van Vlaanderen. Van daaruit krijg je een prachtig uitzicht op de binnenstad. Het werd genoemd naar de beeldhouwer Grupello die hier in 1644 werd geboren. De helling loopt gelijk met die van de Muur. Aan de voet van het park staat een monument van een olifant, een kolonialistisch eerbetoon aan de Geraardsbergenaren die in Belgisch Congo gesneuveld zijn.

6 Boerenhol en Dierkost

De Dierkosttoren staat aan de benedenkant van de Vesten en maakte vroeger deel uit van de stadsomwalling (vesten), die in de 19e eeuw werd afgebroken. De Dierkost is de enig overgebleven vestingtoren van de

omwalling. Hij werd opgetrokken in zwerfsteen, met een aantal speklagen in zandsteen. In 2009 werd de toren volledig gerenoveerd.

7 Het Sas, jachthaven Den Bleek, openluchtzwembad

Geraardsbergen is een stad aan het water, doorsneden door de Dender. Jachthaven Den Bleek ligt op wandelafstand van de Markt. Hier werd vroeger het linnengoed 'gebleekt'. Vlakbij bevindt zich het openluchtzwembad (het oudste openluchtzwembad van Vlaanderen) en het Sas. De bochtige Dender laat elke bezoeker voelen hoe innig natuur en cultuur in deze stad verbonden zijn.

8 Hunnegem

In de wijk Hunnegem was al bij de stichting van de stad in de 11e eeuw een parochiekerk gevestigd. Het oorspronkelijk romaans zaalkerkje kreeg in de 13e-14e eeuw een verlengd schip en een spits gotisch torentje. Sinds de 14e eeuw genoot het bekendheid als bedevaartsoord ter ere van Onze-Lieve-Vrouw. In 1624 kwamen er zich in Hunnegem enkele benedictijnse zusters vestigen die onderwijs inrichtten. De zusters bouwden in de Gasthuisstraat een klooster naast de romaanse kerk. De kerk dankt haar neogotische interieur uit 1887 aan de Geraardsbergse kunstenaar Louis Bert-de l'Arbre.

9 Oud-Hospitaal

Het Oud-Hospitaal werd vermoedelijk gebouwd rond 1200. De oudste nog bestaande kernen zijn twee armen van de kloostergang uit 1636 (aan de Gasthuisstraat) en de hieraan

verbonden vleugels met onder andere de bisschopzaal uit 1644-1647. Het huidige hospitaalkerkje dateert uit 1761-1763 en is vervaardigd in Lodewijk XV-stijl. In het buitenhofje naast de kerk staat het oude pinakel van de oorspronkelijke Marbol, de bron op de Markt. In 1890-1908 verrezen aan de Grotestraat en Kattestraat twee imponerende neogotische vleugels dankzij een schenking van Gustaaf Verhaeghe. Op de gevel aan de Kattestraat wordt meteen duidelijk wat de oorspronkelijke functie van deze vleugel was. Boven de ingangen zie je de opschriften 'Weezenhuis voor meisjes', 'Huis voor oude vrouwen' en 'Weezenhuis voor jongens'. De neogotische gevel in de Grotestraat werd in 2013 volledig gerestaureerd. Momenteel doet het gebouw dienst als kunstacademie.

10 De musea

Het Herenhuis aan de Kollegestraat 26 herbergt een aantal mooie collecties van de Geraardsbergse Musea vzw. Meer info vindt u op de volgende bladzijde.

11 De Collegiekerk

Aan de overkant van het museum zie je de mooie barokke gevel van de kapel van het Sint-Catharinacollege. De Kathelijnekapel, reeds vermeld in 1247, deed dienst als kerk van de wevers tot ze in 1515 werd geïncorporeerd door de Sint-Adriaansabdij, die ze in 1622 afstond aan de Miniemen. De nieuwe kloosterkerk (1640) met barokke voorgevel en bekroonde vierkante toren bleef tot op heden nagenoeg ongewijzigd. De kloostergebouwen, waarin sinds 1824 het stadscollege was gehuisvest, werden in 1850 overgenomen door de bisschoppelijke overheid.

12 De Rijksmidschool

In 1881 werd de stad verplicht gemeentelijk lager- en kleuteronderwijs in te richten. De school werd voltooid in 1883 op het terrein van het gesloopte beginhof. De monumentale neoclassicistische gevels van het hoofdgebouw langs de Begijnhofkaai en de twee dienstgebouwen aan de andere kant van de school zijn de meest imposante voorbeelden van de 19e-eeuwse burgerlijke architectuur in de stad. In 1949 werd in het gebouw een aparte rijksmiddelbare school voor meisjes ingericht en in 1971 kreeg de rijksmidschool hier een onderkomen.

